

موسسه مطالعات بین المللی انرژی

پایش هفتگی تحوالات نفت ۳۷

شماره ۳۷ / هفته دوم / اردیبهشت ماه ۱۴۰۱

پژوهشکده اقتصاد انرژی

● براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته، اقتصادهای عربی در سال ۲۰۲۲، ۵ درصد رشد خواهند کرد.

● کاهش ۲۵ درصدی محموله‌های نفت خام روسیه در عرض یک هفته

● سقوط قیمت نفت بدلیل نگرانی از کند شدن رشد اقتصادی جهان

● اداره اطلاعات انرژی آمریکا: تولید شیل ایالات متحده در ماه می افزایش قابل توجهی خواهد داشت

● لیبی فورس مائور را در بزرگترین میدان نفتی این کشور اعلام کرد

● هشدار سناتور جو مانچین نسبت به رجوع به ایران برای نفت

● آلبرتا مالیات کربن خود را صرف کمپین‌های تبلیغاتی طرفدار نفت می‌کند

● کاهش سرمایه‌گذاری در نفت کالیفرنیا

تغییرات هفتگی نفت خام‌های شاخص

(دلار در بشکه)

تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست تگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	سبداویک	هفته
۱۱,۳	۱۳۳,۲۲	۱۳,۷	۱۱۴,۲	۹,۲	۱۱۵,۹۲	هفته منتهی به ۲۵ مارس ۲۰۲۲
-۸,۹	۱۱۲,۳۱	-۹,۴	۱۰۳,۵۱	-۵,۷	۱۰۹,۳۱	هفته منتهی به ۱ آوریل ۲۰۲۲
-۷,۸	۱۰۳,۵۸	-۴,۲	۹۹,۱۵	-۴,۵	۱۰۴,۳۵	هفته منتهی به ۸ آوریل ۲۰۲۲
۰,۷	۱۰۴,۲۸	۲,۴	۱۰۱,۵۲	-۰,۱	۱۰۴,۲۵	هفته منتهی به ۱۵ آوریل ۲۰۲۲
۱,۶	۱۰۵,۹۶	۲,۶	۱۰۴,۲	۴,۶	۱۰۹,۱۱	هفته منتهی به ۲۲ آوریل ۲۰۲۲

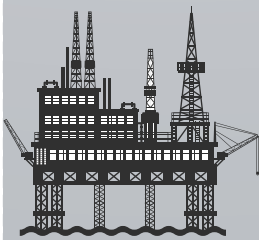
برداشت 240 میلیون بشکه نفت از ذخایر استراتژیک کشورهای عضو آژانس بین المللی انرژی و اثر آن بر بازار نفت

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به
۲۲ آوریل ۲۰۲۲

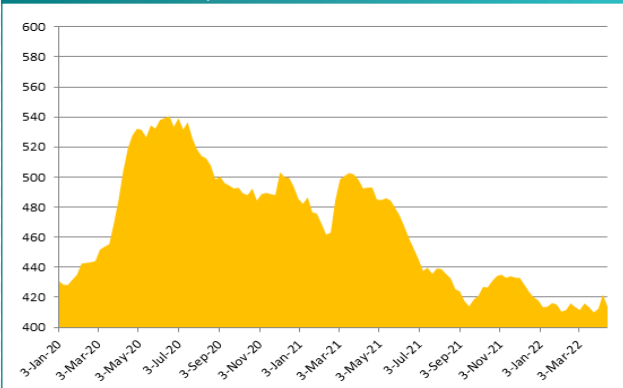

تحریم‌های وضع شده علیه روسیه و تاثیر آن بر
بخش نفت و گاز این کشور

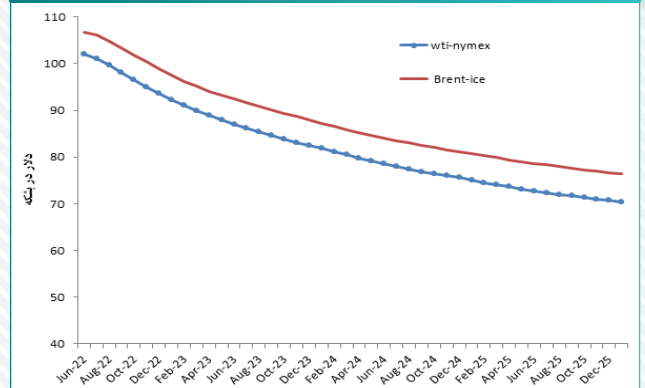
گذار انرژی: صنعت نفت و گاز بر سر
یک دوراهی

نمودار ۲. روند هفتگی ذخیره‌سازهای تجاری نفت خام آمریکا (میلیون بشکه)

نمودار ۱. قیمت نفت برنت و وست تگزاس در بورس آیس و نایمکس در ۲۲ آوریل ۲۰۲۲

اقتصاد نفت

**براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته،
اقتصادهای عربی در سال ۲۰۲۲، ۵
درصد رشد خواهند کرد.**

بین‌المللی انرژی تأثیر گذاشته و منجر به افزایش قیمت نفت و گاز به بالاترین سطح خود در مارس ۲۰۲۲ از سال ۲۰۰۸ تاکنون شده است.

نرخ رشد مورد انتظار برای سال ۲۰۲۲ منعکس‌کننده افزایش نرخ رشد اقتصادهای صادرکننده نفت عرب به ۵٫۶ درصد به دلیل افزایش پیش‌بینی شده در تولید بخش‌های نفت و گاز است. از سوی دیگر، انتظار می‌رود نرخ رشد اقتصادهای واردکننده نفت عرب به سطح متوسط ۳٫۷ درصد برسد که نشان‌دهنده چالش‌های موجود در تراز داخلی و خارجی آنها است و بر میزان مصرف و سرمایه‌گذاری تأثیر می‌گذارد. در این زمینه، انتظار می‌رود افزایش قابل توجهی در نرخ رشد اقتصادی کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس در سال ۲۰۲۲ به حدود ۵٫۸ درصد در مقایسه با ۳٫۱ درصد نرخ رشد ثبت شده در سال ۲۰۲۱ برسد. به دلیل بسیاری از عوامل حمایتی که باعث تحریک تولید نفت و غیره خواهد شد و انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۳، سرعت رشد کشورهای شورای همکاری خلیج فارس به ۳٫۶ درصد کاهش یابد.

بانک‌های مرکزی عربی و مقامات پولی به اجرای ابزارهای سیاست پولی غیر متعارف برای حمایت از بهبود و تحریک فعالیت‌های اقتصادی ادامه خواهند داد. آنها همچنین بر اتخاذ اصلاحات برای دستیابی به ثبات قیمت و بازار مالی، حمایت از تحول دیجیتال از جمله تلاش‌ها برای صدور ارزهای دیجیتال بانک مرکزی (CBDC) تمرکز خواهند کرد. از نظر شرایط مالی، انتظار می‌رود کسری بودجه عمومی تلفیقی کشورهای عربی در سال ۲۰۲۲ کاهش یابد و به ۲٫۴ درصد تولید ناخالص داخلی در مقایسه با ۴٫۶ درصد در سال ۲۰۲۱ برسد.

براساس گزارش‌های چشم‌انداز صندوق پول عرب، اقتصادهای عربی با حمایت از افزایش تولید نفت و قیمت‌های آن در بازارهای بین‌المللی و ادامه بسته‌های محرک برای حمایت از بهبود اقتصادی، در سال ۲۰۲۲ به میزان ۵ درصد رشد خواهند کرد. براساس همین گزارش‌ها پیش‌بینی می‌شود که در سال ۲۰۲۳، به دلیل کاهش تقاضای جهانی، خروج تدریجی بسته‌های محرک و کاهش پیش‌بینی شده قیمت کالاها، رشد اقتصادی به ۴ درصد کاهش یابد.

بر اساس انتظارات بین‌المللی، برآورد می‌شود که این تحولات منجر به کاهش حداقل ۰٫۵ تا ۱ درصدی نرخ رشد اقتصاد جهانی طی سال ۲۰۲۲ و افزایش نرخ تورم جهانی بین ۲٫۵ تا ۳ درصد شود. نرخ تورم در کشورهای عربی نیز در سال ۲۰۲۲ حدود ۷٫۵ درصد در مقایسه با ۵٫۷ درصد در سال ۲۰۲۱ ثبت خواهد شد و انتظار کاهش نسبی نرخ تورم در سال ۲۰۲۳ به ۷٫۰ درصد می‌رود. افزایش نرخ تورم منعکس‌کننده تأثیر چالش‌های زنجیره تامین بین‌المللی و افزایش ثبت شده در قیمت کالاهای کشاورزی و صنعتی و محصولات انرژی به دلیل تحولات جاری جهانی است. در سال ۲۰۲۳، این تحولات منجر به کاهش احتمالی تولید ناخالص داخلی جهانی تا حدود ۱ درصد خواهد شد که نشان‌دهنده زیان تخمینی یک تریلیون دلار آمریکا و افزایش بیشتر نرخ تورم تا حدود ۲ درصد است. تحولات اخیر جهانی بر بازارهای

کاهش ۲۵ درصدی محموله‌های نفت خام روسیه در عرض یک هفته

اول آوریل حدود ۵۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به ماه مارس کاهش یافت.

از سه کشتی بارگیری شده در نوروسیسک در دریای سیاه، یک کشتی راهی هند بوده، کشتی دیگر در دریای سیاه باقی مانده است و سومی مقصد خود را به عنوان سنت لوسیا در دریای کارائیب نشان می‌دهد، اگرچه باید دید که آیا واقعاً این سفر را انجام خواهد داد یا انتقال نفت از کشتی به کشتی در دریای مدیترانه صورت خواهد پذیرفت.

از سه کشتی که از انبارهای شناور در مورمانسک بارگیری شدند، یکی در بریتانیا تخلیه شد (اولین تحویل نفت خام روسیه به این کشور پس از حمله روسیه به اوکراین). کشتی دوم به سمت روتردام می‌رود و کشتی سوم به سانتا پانازیا در ایتالیا، جایی که لوک اویل مالک یک پالایشگاه است، در حرکت است. محموله‌های نفت خام از سه پایانه نفتی شرق روسیه در طول هفته منتهی به ۱۵ آوریل، تنوع بیشتری از مقاصد را نسبت به دو هفته قبل نشان داد.

در حالی که بیشتر از هر جای دیگری نفت خام به چین می‌رود، امسال بیشتر از هر زمان دیگری به ژاپن ارسال شد، با دو محموله نفت خام ESPO و یک محموله از سوکول به سمت بنادر ژاپن. محموله سوکول احتمالاً نفت خام حاصل از سهام کنسرسیوم ژاپنی در پروژه ساخالین ۱ است، در حالی که محموله‌های ESPO احتمالاً قبل از حمله روسیه به اوکراین خریداری شده‌اند.

دو کشتی که در هفته منتهی به ۱۵ آوریل بارگیری می‌شوند، مقصدهای هند را نشان می‌دهند، در حالی که دو کشتی دیگر به سمت جبل الطارق سیگنال می‌دهند. این یک سیگنال رایج برای کشتی‌هایی است که به سمت دریای مدیترانه می‌روند و پس از رسیدن آنها به دریای مدیترانه، چندین احتمال وجود دارد. ممکن است نفت را به یک ترمینال در مدیترانه تحویل دهند، ممکن است از کانال سوئز عبور کرده و به آسیا بروند، یا ممکن است محموله‌های خود را به کشتی‌های دیگر منتقل کنند.

جریان نفت خام روسیه از طریق دریا در هفت روز منتهی به ۱۵ آوریل یک چهارم کاهش یافت. حجمی که از بنادر دریای سیاه، بالتیک و سواحل قطب شمال به سمت آسیا می‌رفت به کمترین میزان در دو ماه گذشته رسید. براساس داده‌های ردیابی کشتی‌های نظارت شده توسط بلومبرگ و گزارش‌های آژانس بندری، در مجموع ۳۰ نفتکش حدود ۲۱/۸ میلیون بشکه از پایانه‌های صادرات روسیه بارگیری کردند. میانگین جریان نفت خام از طریق دریا به ۳/۱۲ میلیون بشکه در روز رسید که ۲۵ درصد نسبت به هفته منتهی به ۸ آوریل کاهش داشت.

کاهش صادرات نفت به معنای کاهش درآمد مسکو است، زیرا هزینه‌های جنگ ولادیمیر پوتین در اوکراین و در نتیجه تحریم‌ها بر اقتصاد روسیه افزایش می‌یابد. جریان نفت خام اورال و سبک سیبری از پایانه‌های دریای بالتیک و دریای سیاه ۷۷۰۰۰۰ بشکه در روز یا ۳۰ درصد کاهش یافت و حجم نفت خام بندر نوروسیسک در دریای سیاه تقریباً ۶۰ درصد کاهش یافت.

در همین حال، محموله‌ها از سه پایانه شرقی این کشور در سواحل اقیانوس آرام ۲۰۵۰۰۰ بشکه در روز یا ۱۷ درصد کاهش یافت. محموله‌های مورمانسک که نفت خام تولید شده در امتداد خط ساحلی قطب شمال روسیه را حمل می‌کند نیز ۵۷۰۰۰ بشکه در روز یا ۱۵ درصد کاهش یافت. فشارها در اتحادیه اروپا برای تحریم نفت روسیه در حال افزایش است و بزرگترین تاجران جهان می‌گویند که رسیدگی به عرضه این کشور را متوقف خواهند کرد و اینکه باید جریان‌های آتی را کاهش دهد. تولید روسیه در هفته

تحولات بازار نفت

عرضه نسبتاً متوازن است و به نظر نمی‌رسد در وضعیت بحرانی قرار داشته باشیم، اما باید تولید بیشتری داشته باشیم. با این حال، مشکلات تولید در لیبی یک عامل تقویت کننده قیمت محسوب می‌شود، چراکه تولید نفت این کشور به حدود ۸۰۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته است. میدان شراره در غرب این کشور که می‌تواند ۳۰۰ هزار بشکه در روز نفت تولید کند، با گسترش اعتراضات بسته شده است.

قیمت نفت خام در سال جاری بیش از ۴۰ درصد رشد داشته، زیرا حمله روسیه به اوکراین تعادل عرضه و تقاضا را به هم ریخته است. این جنگ جریان‌های جهانی نفت خام را تغییر می‌دهد و ایالات متحده و بریتانیا واردات نفت روسیه را ممنوع می‌کنند، در حالی که برخی از خریداران آسیایی محموله‌های اضافی می‌برند. با طولانی شدن جنگ، فشار بر اتحادیه اروپا برای محدود کردن وارداتش افزایش می‌یابد. برونولومر، وزیر دارایی فرانسه، روز سه‌شنبه گفت که بیش از هر زمان دیگری ضروری است که واردات نفت از روسیه متوقف شود. وی گفت که فرانسه امیدوار است بتواند شرکای اتحادیه اروپا را در هفته‌های آینده متقاعد کند. جی‌پی مورگان در گزارشی اعلام کرد که ممنوعیت کامل و فوری نفت روسیه می‌تواند قیمت نفت خام را به بشکه‌ای ۱۸۵ دلار برساند. سخنگوی برنامه ریز ارشد اقتصادی چین روز سه‌شنبه گفت که تأثیر همه‌گیری ویروس کرونا بر اقتصاد چین کوتاه‌مدت است و شرایط عادی پس از مهار شیوع کنونی به سرعت برقرار خواهد شد.

دارد با افزایش ۲۶۰۰۰ بشکه در روز به ۱/۱۶۶ میلیون بشکه در روز در ماه می‌برسد.

اداره اطلاعات انرژی آمریکا همچنین در گزارش بهره‌وری حفاری تخمین زد که تعداد چاه‌های حفر شده اما تکمیل نشده (DUC) از ۴۳۸۷ در فوریه به ۴۲۷۳ در مارس کاهش یابد که کمترین میزان در بیش از یک دهه گذشته است. تعداد چاه‌های تکمیل نشده طی ۲۱ ماه گذشته به طور پیوسته در حال کاهش بوده است. در جولای ۲۰۲۰ تعداد چاه‌های تکمیل نشده تقریباً دو برابر امروز بود.

همچنین قرار است تولید گاز از ۹۰۱۰۵ میلیارد فوت مکعب در آوریل به ۹۰۸۲۶ میلیارد فوت مکعب در ماه مه ۲۰۲۲ افزایش یابد. تولید شیل ایالات متحده از زمانی که قیمت بنزین در پاییز گذشته شروع به افزایش کرد در کانون توجه قرار گرفت، زیرا مصرف کنندگان نهایی همچنان از قیمت‌های بالای بنزین ناراضی هستند. نظارت بر این صنعت تنها از زمانی که روسیه به اوکراین حمله کرد، تشدید شده است، زیرا خریداران نفت خام و گاز روسیه به دنبال تامین کنندگان جایگزین برای نیازهای انرژی خود هستند.

سقوط قیمت نفت بدلیل نگرانی از کند شدن رشد اقتصادی جهان

پس از اینکه صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی خود از رشد اقتصاد جهانی را کاهش داد، قیمت نفت کاهش یافت و نگرانی‌های بازار از رکود اقتصادی در پی اظهارات مقامات فدرال رزرو آمریکا تشدید شد. قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمدیت روز سه‌شنبه بیش از ۵ دلار سقوط کرد و به زیر ۱۰۳ دلار رسید که شدیدترین افت در بیش از یک هفته گذشته بود. صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی رشد اقتصادی جهان را به بیشترین میزان از ماه‌های ابتدایی همه‌گیری کووید-۱۹ کاهش داد و حتی رشد سریعتر تورم را پیش‌بینی کرده است. پس از آن که جیمز بولارد، رئیس بانک فدرال رزرو، اوایل روز دوشنبه گفت بانک مرکزی باید به سرعت برای افزایش نرخ بهره برای مهار تورم حرکت کند، بازار بارکود باز شد. مقامات بهداشتی چین گفتند که رویکرد کووید صفر ادامه خواهد داشت و این کشور محدودیتهای سختی را اعمال می‌کند. داده‌های اخیر نشان می‌دهد که رشد اقتصادی چین کاهش یافته و نگرانی‌ها در مورد کاهش تقاضا در یکی از بزرگترین واردکنندگان نفت خام جهان را تشدید کرده است. راب هاورث، استراتژیست ارشد سرمایه‌گذاری در مدیریت ثروت بانک ایالات متحده، می‌گوید در حال حاضر بازار

اداره اطلاعات انرژی آمریکا: تولید شیل ایالات متحده در ماه می افزایش قابل توجهی خواهد داشت

بر اساس آخرین گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا که در روز دوشنبه منتشر شد، تولید شیل ایالات متحده در هفت حوضه پرپایزه حوضه شیل قرار است در ماه می ۱۳۲۰۰۰ بشکه در روز افزایش یابد و به ۸۷۶۴۹ میلیون بشکه در روز برسد. طبق داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا، این بزرگترین افزایش تولید ماهانه از مارس ۲۰۲۰ خواهد بود.

انتظار می‌رود بیشترین افزایش از حوضه پرمین حاصل شود و با افزایش ۸۲۰۰۰ بشکه در روز تولید این حوضه از ۵۷۰۵۵ میلیون بشکه در روز در آوریل ۲۰۲۲ به ۵۷۱۳۷ میلیون بشکه در روز در ماه آینده افزایش یابد. اداره اطلاعات انرژی آمریکا پیش‌بینی کرده است که دومین تولیدکننده بزرگ، ایگل فورد خواهد بود که انتظار

تحولات سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

ملی نفت لیبی اعلام کرد که افرادی از ادامه تولید این میدان جلوگیری می‌کنند.

همچنین روز یکشنبه، شرکت ملی نفت عملیات در پایانه صادراتی زیتینیا را به دلیل اعتراضاتی که خواستار استعفای عبدالحمید دبیبه، نخست وزیر فعلی بودند، تعطیل کرد. شرکت ملی نفت، چشم به افزایش تولید ۱/۴ میلیون بشکه ای در روز برای لیبی دارد، اما یک نبرد سیاسی جدید زمینه را برای بازگشت احتمالی به جنگ داخلی فراهم می‌کند. لیبی از ابتدای سال جاری تاکنون حدود ۱ میلیون بشکه در روز نفت تولید کرده است. دو دولت رقیب اکنون در لیبی ظهور کرده‌اند و دبیبه، نخست وزیر کنونی، از کناره‌گیری فتحی بشاغا، نخست وزیر شرقی که به تازگی سوگند خورده، و هفته گذشته گفته بود نیروهایش طرابلس پایتخت را به طور مسالمت آمیز تصرف خواهند کرد، خودداری کرد. به نظر می‌رسد اعتراضات اخیر که منجر به فورس ماژور شده است، توسط حامیان بشاغا طراحی شده است تا کنترل صنعت نفت را از دست حامیان دبیبه، رئیس جمهور فعلی، خارج نمایند. اوایل روز دوشنبه، اعلامیه‌های اولیه فورس ماژور قیمت نفت را افزایش داد و برنت بالای ۱۱۱ دلار در هر بشکه معامله شد. با آخرین اعلام فورس ماژور برای الشرا، قیمت نفت همچنان در حال افزایش است، به طوری که برنت در زمان نگارش این خبر ۱۱۳ دلار و WTI بالاتر از ۱۰۸ دلار است.

ازای تلاش‌های آنها برای محدود کردن برنامه هسته‌ای خود، لغو کند.

روز سه‌شنبه، مانچین، یک دموکرات میانه‌رو از ویرجینیای غربی، در نامه‌ای به وزارت امور خارجه نگرانی‌های خود را درباره این توافق ابراز کرد.

سناتور جو منچین در ۷ آوریل به دولت بایدن نسبت به حذف سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از فهرست سازمان‌های تروریستی برای برقراری مجدد تجارت نفت با ایران هشدار داد. در این نامه، مانچین به طور خاص ابراز نگرانی کرد که دولت بایدن ممکن است در تلاش برای مقابله با بحران انرژی مداوم ناشی از تهاجم روسیه به اوکراین، کاهش تحریم‌ها را برای دستیابی به نفت ایران در نظر بگیرد. حذف سپاه از فهرست مذکور یکی از شروط ایران برای توافق بوده است، اما کاخ سفید این درخواست را نپذیرفته است.

لیبی فورس ماژور را در بزرگترین میدان نفتی این کشور اعلام کرد

شرکت ملی نفت لیبی (NOC) در بحبوحه اعتراضاتی که تولید دو بندر و میدان نفتی الفیل را در روز یکشنبه متوقف کرده بود، در میدان نفتی کلیدی دیگر الشرا، ۳۰۰ هزار بشکه نفت در روز را فورس ماژور اعلام کرد.

به گفته کمیته ملی نفت، «گروهی از کارگران میدان نفتی الشرا را تحت فشار قرار دادند که منجر به تعطیلی تدریجی تولید شد و اجرای تعهدات قراردادی را برای شرکت ملی نفت غیرممکن کرد».

کمیته ملی اعلام کرد که «مجبور» است تا «تا اطلاع ثانوی» وضعیت فورس ماژور را در مورد الشرا اعلام کند.

الشرا بزرگترین میدان نفتی لیبی است و این اقدام عملاً تمام تولید و صادرات نفت لیبی را به حالت تعلیق در می‌آورد.

روز یکشنبه، کمیته ملی نفت لیبی اعلام کرد که بارگیری نفت خام در دو بندر لیبی در بحبوحه اعتراضات ضد دولتی که در عملیات صنعت نفت تداخل دارند، به حالت تعلیق درآمده است. بارگیری از ترمینال ملیته به دنبال تعطیلی تولید در میدان نفتی الفیل به حالت تعلیق درآمد و شرکت

هشدار سناتور جو مانچین نسبت به رجوع به ایران برای نفت

سناتور جو مانچین به دولت بایدن درباره روی آوردن به ایران برای نفت هشدار داد، زیرا کاخ سفید همچنان به توافق هسته‌ای جدید چشم دوخته است.

ایالات متحده ماه‌ها پس از خروج از آن در سال ۲۰۱۸ در دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ، رئیس جمهور سابق آمریکا، در حال مذاکره برای بازگرداندن برنامه جامع اقدام مشترک (عنوان توافق با ایران) بوده است، اما هنوز هیچ نتیجه‌ای به دست نیامده است. هر توافقی که تمدید شود احتمالاً باعث می‌شود که ایالات متحده برخی از تحریم‌ها علیه ایران را در

تحولات محیط زیست و فناوری

فعالیت می کند، هزینه تبلیغات فیس بوک برای گسترش این بخش را پرداخت می کند. دولت آلبرتا در برنامه مالی سال ۲۰۲۲ خود، بودجه ۱۵۹ میلیون دلاری برای مرکز انرژی کانادا، در نظر گرفته است.

برنامه ای که بودجه تبلیغات نفتی دولت آلبرتا را تأمین می کند، به عنوان مقررات نوآوری فناوری و کاهش انتشار (TIER) شناخته می شود. آلاینده های صنعتی که ۱۰۰۰۰۰ تن گازهای گلخانه ای یا بیشتر از آن منتشر می کنند، ملزم به پرداخت مالیات بر انتشار آنها هستند. این مقررات برای تقریباً ۵۰۰ تأسیسات آلاینده در آلبرتا اعمال می شود که ۶۰ درصد از تولید گازهای گلخانه ای استان را تشکیل می دهد. برنامه مالی ۲۰۲۲، آلبرتا را به عنوان «یکی از محورهای رویکرد آلبرتا به تغییر اقلیم و مدیریت انتشار گازهای گلخانه ای» توصیف می کند. اما در عمل اوضاع به نحو دیگری است. درآمدهای مالیات کربنی که مرکز انرژی کانادا را تأمین می کند، بدون رفع این وضعیت، مشکل را بدتر می کند. یوچوک استدلال می کند: پول هایی که از صنعت کربن فشرده برای هدف فرضی کاهش انتشار و کنترل تغییرات گرفته می شود، در عوض صرف تبلیغاتی می شود که به نفع استفاده بیشتر از نفت و گاز آلبرتا و در نتیجه انتشار بیشتر کربن است.

با توجه به اینکه یکی از مدیران مرکز انرژی کانادا، سونیا ساویج، وزیر انرژی آلبرتا است، که قبلاً به عنوان مدیر ارشد سیاست گذاری و امور نظارتی برای انجمن خطوط لوله انرژی کانادا کار می کرد، این موضوع تعجب آور نیست. پیش تر، او ۹ سال را در شرکت خط لوله Enbridge مستقر در کلگری گذرانده است.

دو سوم مجوزهای اعطا شده در دو سال گذشته را استفاده نکرده اند. این در حالی است که تاییدیه های سه ماهه اول برای حفاری چاه های جدید بازیابی نفت پیشرفته (EOR) افزایش یافته است. طبق تجزیه و تحلیل اتحادیه FracTracker، مجوزهای حفاری چاه های جدید بازیابی نفت پیشرفته (EOR) با استفاده از تکنیک های تزریق بخار، در سه ماهه اول سال ۲۰۲۲ به میزان ۵۹ درصد افزایش یافته است. بازه های زمانی برای تایید مجوزهای حفاری برای تولید جدید و چاه های EOR طولانی شده است و به نظر می رسد این کاهش سرعت با تصمیم دادگاه در سال گذشته مصادف با لغو اختیار صدور مجوزهای حفاری جدید شهر کرن، قلب حفاری نفت ایالت، مربوط باشد.

آلبرتا مالیات کربن خود را صرف کمپین های تبلیغاتی طرفدار نفت می کند

در اواخر ماه مارس، دولت آلبرتا یک سری تبلیغات در فیس بوک منتشر کرد که در آن توسعه خط لوله ماسه های نفتی را تبلیغ می کرد که می تواند ردپای کربنی فراتر از کل کشور پاناما داشته باشد. در یکی از آگهی های مرکز انرژی کانادا که بر اساس تحلیل های فیس بوک به بیش از یک میلیون نفر رسیده است، ادعا می شود: تکمیل پروژه کوه های ترانس به نفت کانادایی اجازه می دهد تا به بازارهای کلیدی آسیا و فراتر از آن برسد و با افزایش تقاضای جهانی برای نفت، این پروژه خط لوله مهمتر از همیشه خواهد بود. اما برخی حقایق بیان نشده باقی ماندند. تولید نفت که از طریق کوه ترانس می گذرد می تواند سالانه ۱۵ میلیون تن دی اکسید کربن را در جو آزاد کند. این رقم بزرگتر از مقدار سالانه گزارش شده توسط ۱۲۵ کشور است. سازمانی که هزینه تبلیغات و ده ها تبلیغات مشابه فیس بوک را در سال ۲۰۲۲ پرداخت کرده است، برای گسترش تبلیغات طرفداران نفت از طرف دولت آلبرتا تأسیس شده است. هیئت سه نفره مرکز انرژی کانادا که به «اتاق جنگ انرژی» نیز معروف است، متشکل از وزرای کابینه استانی است. علاوه بر این، بودجه مرکز انرژی کانادا مستقیماً از مالیات استان بر آلاینده های صنعتی تأمین می شود. از سوی دیگر سیاستی که به عنوان کاهش انتشار گازهای گلخانه ای از بخش نفت و گاز آلبرتا

کاهش سرمایه گذاری در نفت کالیفرنیا

تولید نفت کالیفرنیا همچنان در حال کاهش است. قیمت بالای تاریخی نفت معمولاً تولید را تحریک می کند، اما در حالی که تولید در برخی از ایالت های دیگر افزایش یافته، در کالیفرنیا افزایش نیافته است. FracTracker گزارش می دهد که نرخ تولید همچنان در حدود ۷ درصد در سال کاهش می یابد در حالی که نرخ مجوزها ثابت مانده است. سرمایه گذاران تقریباً

اقتصاد نفت

برداشت ۲۴۰ میلیون بشکه نفت از ذخایر استراتژیک کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی و اثر آن بر بازار نفت

مهرداد زمانی

بیان موضوع:

اگرچه همه پالایشگاه‌های اتحادیه‌های اروپا نمی‌توانند نفت ترش متوسط و سنگین ذخیره شده آمریکا را فرآورش کنند. از آنجایی که قیمت بنزین ایالات متحده با قیمت جهانی نفت مرتبط است، رفع عدم تعادل عرضه در سایر نقاط برای مصرف‌کنندگان ایالات متحده مزایایی خواهد داشت، اگرچه تأثیر واقعی آن توسط عوامل بسیاری فراتر از عرضه نفت استراتژیک شکل خواهد گرفت.

در عین حال باید توجه شود که چند جنبه منفی احتمالی نیز برای آزادسازی نفت استراتژیک با این حجم وجود دارد. اولاً، هیچ تضمینی وجود ندارد که وقتی دولت ایالات متحده برای پر کردن مجدد آن در آینده اقدام کند، قیمت‌های آینده پایین‌تر باشد، به ویژه اگر بحران اوکراین بدتر شود و یا سایر تولیدکنندگان نفت به سرمایه‌گذاری کم ادامه دهند. دوماً، پس از این آزادسازی، حجم آن کمتر از نیمی از ظرفیت آن در سال ۲۰۰۵ خواهد شد و این خطر را افزایش می‌دهد که بازارها برای اختلالات آتی ناشی از جنگ‌ها، طوفان‌ها و سایر شوک‌های عرضه، شاهد افزایش قیمت‌ها باشد که منجر به افزایش قیمت‌ها برای مدت طولانی‌تر می‌شود. سوم اینکه، آزادسازی در این مقیاس هرگز انجام نشده است و باید دید که آیا می‌توان ذخایر را به طور موثر در حجم‌های مورد نظر تحویل داد یا خیر.

دولت باید برای افزایش عرضه تولیدکنندگان اوپک و ایالات متحده فشار آورده است. اوپک پلاس به تدریج کاهش تولید ۱۰ میلیون بشکه‌ای خود را که در می ۲۰۲۰ در اوج موج اول کووید-۱۹ اجرا شد، کاهش داده است. طبق گزارش‌ها، کشورهای پیشرو اوپک مانند عربستان سعودی و امارات به درخواست‌های ایالات متحده برای تسریع در افزایش تولید پاسخ نداده‌اند. اوپک احتمالاً به این موضوع توجه داشته است که آزادسازی ذخایر استراتژیک ممکن است با توجه به بحران روسیه و اوکراین رخ دهد و پیش از اقدام به افزایش تولید منتظر است تا ببیند بازارها چگونه واکنش نشان می‌دهند. ممکن است همین رویکرد را در رابطه با توافق احتمالی برای لغو تحریم‌های ایالات متحده بر صادرات نفت ایران نیز اعمال کند. نتیجه نهایی این است که به نظر می‌رسد اوپک به تدریج عرضه را افزایش می‌دهد.

کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی در اول آوریل ۲۰۲۲ تصمیم گرفتند که مجموعاً ۱۲۰ میلیون بشکه نفت از ذخایر استراتژیک را آزاد کنند و سهم ایالات متحده ۶۰ میلیون بشکه بود. آمریکا تصمیم گرفت بیش از سهم خود و ۱ میلیون بشکه در روز طی ۶ ماه آینده آزاد کند که معادل ۱۸۰ میلیون بشکه در دوره می تا اکتبر است. سوال این است که این آزادسازی ذخایر چگونه بر بازار نفت اثرگذار خواهد بود.

تحلیل کارشناسی:

دولت باید اهداف متعددی را با عرضه ذخایر استراتژیک دنبال می‌کند. در حله اول دنبال تثبیت قیمت نفت و فرآورده‌های نفتی است، همچنین به دنبال کمک به متحدان، تقویت کمپین تحریم‌ها علیه روسیه و البته در نظر گرفتن ملاحظات سیاسی داخلی انتخابات میان‌دوره‌ای آتی است. با افزایش تورم و افزایش قیمت‌ها در پمپ بنزین‌ها، آزادسازی، تزریق عرضه به بازار را فراهم می‌کند. قبل از بحران اوکراین قیمت‌ها بالا و ذخیره‌سازی‌ها روبه کاهش بود و اکنون بازار با چشم انداز یک اختلال بزرگ و طولانی مدت از سوی روسیه روبرو شده که وضعیت را با شرایط وخیم‌تری مواجه کرده است. آژانس بین‌المللی انرژی در اوایل ماه جاری اعلام کرد که تا ۳ میلیون بشکه در روز از عرضه روسیه می‌تواند در خطر باشد. از نظر اهداف ژئوپلیتیکی، آزادسازی ممکن است زمینه بیشتری را برای اروپایی‌ها و دیگران فراهم کند تا واردات نفت روسیه را از طریق تحریم‌های سخت‌تر کاهش دهند.

ذخایر استراتژیک نفت در امتداد ساحل خلیج آمریکا قرار دارد. این فرصتی را برای ارسال ذخایر به بازار جهانی و همچنین برای استفاده در پالایشگاه‌های منطقه‌ای فراهم می‌کند. فرصت‌های انتقال نفت خام به مراکز پالایشی در غرب میانه و سایر مناطق ساحلی این کشور به دلیل زیرساخت‌های خط لوله محدود شده است. بشکه‌های ذخایر استراتژیک ممکن است به کشورهای وابسته به واردات مانند هند و ژاپن که ذخایر نفت خام نسبتاً کمی دارند، صادر شود. اتحادیه اروپا نیز می‌تواند سهمی داشته باشد،

شوند. آزادسازی ذخایر در آمریکا به میزان یک سوم کل ذخایر است که تا به حال سابقه نداشته است و نتایج آن در بلند مدت بسیار نامعلوم است.

با توجه به بحران اوکراین، این اقدام موجب حداقل توقف افزایش قیمت‌های نفت شده است ولی همچنان قیمت‌ها بالاتر از ۱۰۰ دلار در بشکه قرار دارند که فشار تورمی را به همراه دارد.

نتایج بلند مدت این اقدام می‌تواند نتایج معکوسی را به همراه داشته باشد، زیرا که ادامه بحران اوکراین از بعد زمانی و تحریم‌ها با نااطمینانی همراه است و از سوی دیگر میزان ظرفیت مازاد تولید در جهان به خصوص اوپک در حال کاهش است. لذا با کاهش ذخایر استراتژیک فشار افزایشی بیشتری بر قیمت‌های نفت در میان مدت و بلند مدت وارد می‌شود.

آزادسازی برای تولیدکنندگان شیل می‌تواند امیدوارکننده باشد، زیرا که در آینده دولت آمریکا نیاز دارد که میزان برداشت شده را دوباره به مخازن تزریق کند و در نتیجه تقاضا برای آنها محفوظ خواهد بود.

منبع:

<https://www.energypolicy.columbia.edu/research/qa/qa-consequences-biden-spr-release>

برای تولیدکنندگان شیل ایالات متحده، آزادسازی ذخایر استراتژیک ممکن است به عرضه بیشتر از طریق تأثیرات این اقدام و تقویت قیمت‌های بلندمدت کمک کند. آزادسازی ذخایر استراتژیک عملاً فشار نزولی بر قیمت‌ها در شش ماه آینده وارد می‌کند، اما فشار افزایشی را در چشم‌انداز میان‌مدت سه تا پنج ساله وارد می‌کند، زیرا ۱۸۰ میلیون بشکه آزاد شده باید جایگزین شوند. این امر باعث ایجاد تقاضای اضافی و تقویت اعتماد تولیدکنندگان شیل مبنی بر وجود تقاضا برای تولید آنها خواهد شد و به طور بالقوه به ایجاد کف قیمتی در حدود ۸۰ تا ۱۰۰ دلار در هر بشکه در چند سال آینده کمک خواهد کرد. با این حال، این افزایش به هیچ وجه قطعی نیست. تولیدکنندگان انفرادی مسیر استراتژیک خود را تعیین خواهند کرد و همچنان با چالش‌های زنجیره تامین، افزایش هزینه‌ها و فشارهای سرمایه‌گذاران برای بازگرداندن جریان نقدی آزاد در قالب سود سهام به جای صرف آن برای افزایش حفاری مواجه خواهند شد.

جمع بندی و نظر کارشناسی:

بدنبال کمبود عرضه نفت در بازار و افزایش قیمت‌های نفت، تورم در کشورهای توسعه یافته به شدت افزایش یافته و حتی در آمریکا رکوردهای تاریخی جدیدی را ثبت کرده است. همین موضوع باعث شده است که کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی مصمم به آزادسازی ذخایر استراتژیک

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۲۲ آوریل ۲۰۲۲

بحران اوکراین و احتمال تحریم واردات نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا و کاهش تولید لیبی

مهدی یوسفی

در هفته منتهی به ۲۲ آوریل ۲۰۲۲ قیمت نفت خام‌های شاخص روند افزایشی داشت. سبداوپک با ۴/۶ درصد افزایش نسبت به هفته ماقبل در سطح ۱۰۹/۱۱ دلار در بشکه قرار گرفت و متوسط هفتگی نفت برنت موعدهار با ۱/۶ درصد افزایش به ۱۰۵/۹۶ دلار در بشکه رسید و قیمت نفت خام‌های شاخص روند افزایشی داشت. سبداوپک با ۴/۶ درصد افزایش نسبت به هفته ماقبل در سطح ۱۰۹/۱۱ دلار در بشکه قرار گرفت و متوسط هفتگی نفت برنت موعدهار با ۱/۶ درصد افزایش به ۱۰۵/۹۶ دلار در بشکه رسید.

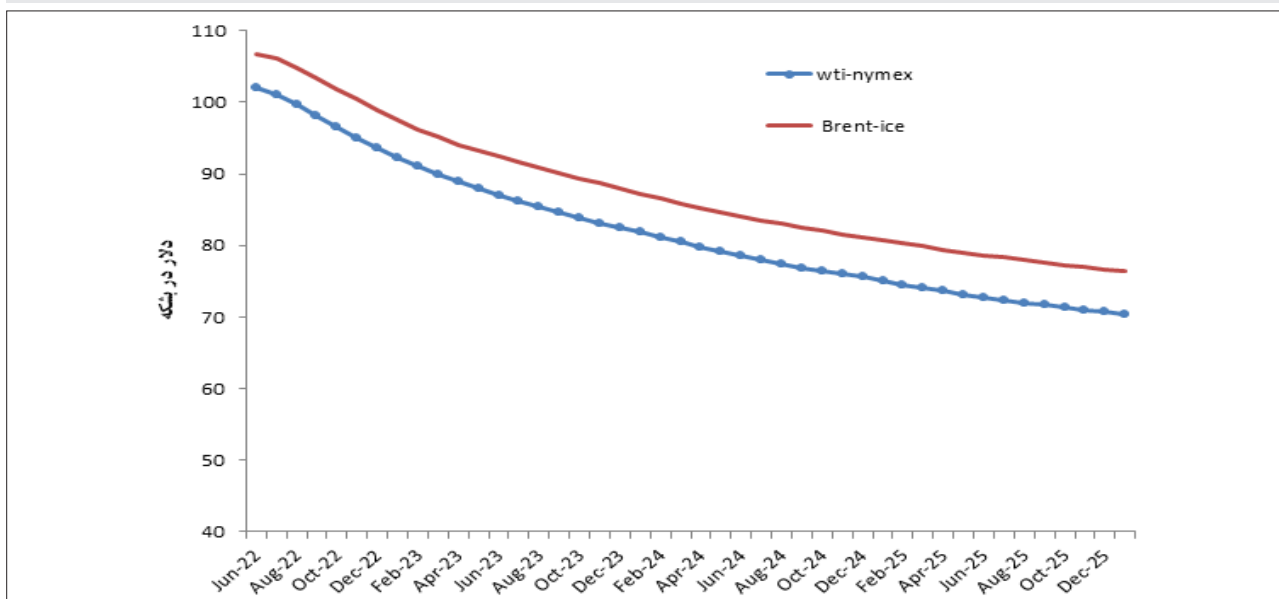
جدول ۱. تغییرات هفتگی نفت خام‌های شاخص (دلار در بشکه)

تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدهار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست تگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	سبداوپک	هفته
۱۱,۳	۱۲۳,۲۲	۱۳,۷	۱۱۴,۲	۹,۲	۱۱۵,۹۲	هفته منتهی به ۲۵ مارس ۲۰۲۲
-۸,۹	۱۱۲,۳۱	-۹,۴	۱۰۳,۵۱	-۵,۷	۱۰۹,۳۱	هفته منتهی به ۱ آوریل ۲۰۲۲
-۷,۸	۱۰۳,۵۸	-۴,۲	۹۹,۱۵	-۴,۵	۱۰۴,۳۵	هفته منتهی به ۸ آوریل ۲۰۲۲
۰,۷	۱۰۴,۲۸	۲,۴	۱۰۱,۵۲	-۰,۱	۱۰۴,۲۵	هفته منتهی به ۱۵ آوریل ۲۰۲۲
۱,۶	۱۰۵,۹۶	۲,۶	۱۰۴,۲	۴,۶	۱۰۹,۱۱	هفته منتهی به ۲۲ آوریل ۲۰۲۲

قرارداد ماه اول وست تگزاس ۱۰۲/۰۷ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۳/۹۱ دلار در بشکه بیشتر بود. وضعیت بکواردیشن در بازار آتی‌ها بیانگر آنست که رشد تقاضا بیش از رشد عرضه است و بازار با کمبود عرضه مواجه بوده و از ذخیره‌سازی‌ها برداشت می‌شود.

در ۲۲ آوریل ۲۰۲۲ در بازار فیوچر و در بورس آیس، قیمت نفت برنت در وضعیت بکواردیشن قرار داشت. قرارداد ماه اول برنت ۱۰۶/۶۵ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۳/۲۱ دلار در بشکه بالاتر بود. قیمت نفت وست تگزاس در بورس نایمکس نیز در وضعیت بکواردیشن قرار داشت و قیمت

نمودار ۱. قیمت نفت برنت و وست تگزاس در بورس آیس و نایمکس در ۲۲ آوریل ۲۰۲۲

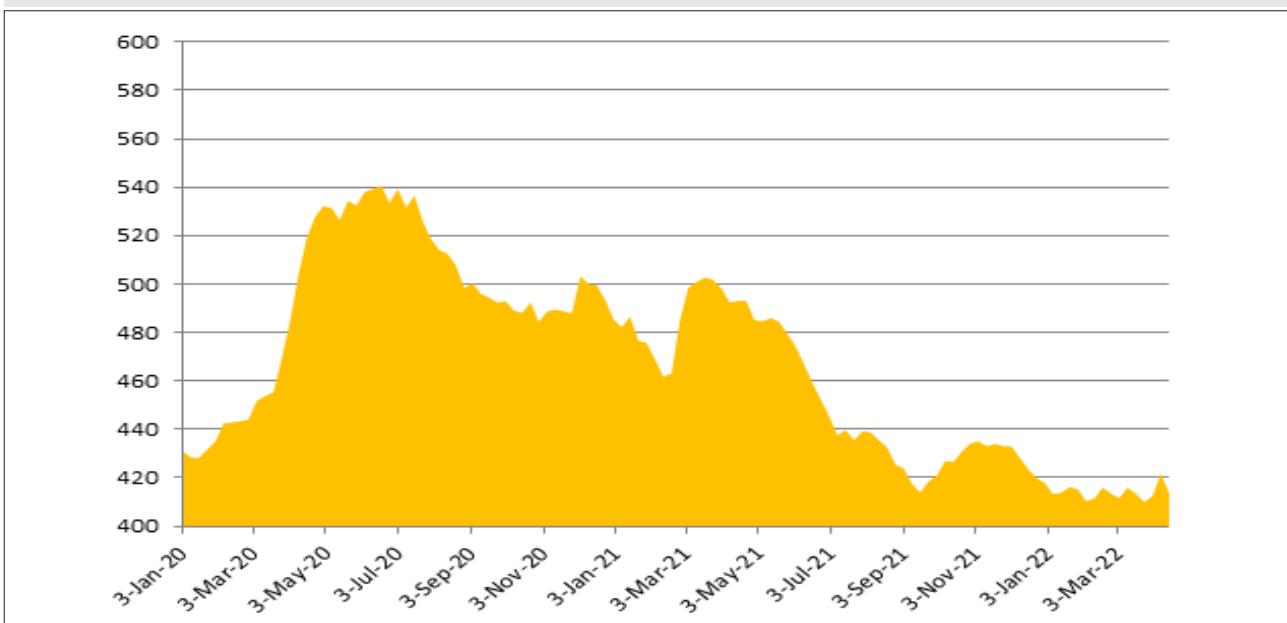
در هفته منتهی به ۲۲ آوریل ۲۰۲۲ عوامل مختلفی در نوسانات قیمت نفت موثر بود که در ذیل به مهمترین آنها به تفکیک عوامل تضعیف‌کننده و تقویت‌کننده اشاره می‌شود.

تقویت‌کننده:

۱. ادامه سیاست اوپک پلاس مبنی بر عدم تغییر در برنامه افزایش تولید؛ در بیست و هفتمین جلسه وزیران نفت اوپک پلاس که در ۳۱ مارس ۲۰۲۲ برگزار شد، توافق شد که افزایش تولید ماهانه برای ماه می ۴۳۲ هزار بشکه در روز باشد. البته تولید مینا برای سهمیه تولید برای برخی کشورها تغییر کرد. جلسه بعدی اوپک در ۵ می برگزار می‌شود؛
۲. کاهش تولید و صادرات نفت روسیه؛ آژانس بین‌المللی انرژی در گزارش جدید خود اعلام کرد که در ماه مارس عرضه روسیه ۶۰۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته و در ماه آوریل نیز کاهش

۳. انجمن نفت آمریکا (API) اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۵ آوریل ذخیره‌سازیهای نفت خام این کشور ۴/۴۹۶ میلیون بشکه کاهش یافته است، در حالیکه پیش‌بینی می‌شد ۲/۵ میلیون بشکه افزایش یابد. علاوه بر این اداره اطلاعات انرژی آمریکا نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۱۵ آوریل ۲۰۲۲ ذخیره‌سازیهای نفت خام آمریکا با ۸/۱ میلیون بشکه کاهش به ۴۱۳/۷ میلیون بشکه رسید. در همین مقطع زمانی ذخیره‌سازیهای نفت خام در منطقه کوشینگ آمریکا با ۰/۱۸۵ میلیون بشکه کاهش به ۲۶/۱۵۲ میلیون بشکه رسید؛

نمودار ۲. روند هفتگی ذخیره‌سازیهای تجاری نفت خام آمریکا (میلیون بشکه)

۴. ادامه بحران اوکراین و وضع تحریمات گسترده علیه روسیه و نگرانی نسبت به ممنوعیت واردات نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا؛ در همین رابطه وزیر دارایی فرانسه گفت اتحادیه اروپا در حال کار روی تحریم نفت روسیه است. برخی ناظران بازار پیش‌بینی می‌کنند که اتحادیه اروپا طرح ممنوعیت تدریجی واردات نفت روسیه را تصویب کند که باعث افزایش شدید قیمت نفت نشده و به کشورها فرصت جایگزینی را خواهد داد؛
۵. نگرانی نسبت به وضعیت تولید لیبی؛ به گزارش پلاتس حدود ۵۰۰ هزار بشکه در روز از تولید لیبی به دلیل تعطیلی میدان شرارا و چند میدان دیگر و اعلام وضعیت اضطراری در ترمینال‌های نفتی الزویتینه، مرسى البریقه و ملیته که از بازار خارج شده‌اند؛
۶. ادامه توقف مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۴+۱؛
۷. ناتوانی برخی تولیدکنندگان اوپک پلاس در تولید به مقدار سهمیه تعیین شده؛ در ماه گذشته پایبندی به ۱۴۸ درصد رسید که بالاترین پایبندی از ابتدای توافق است؛
۸. کاهش ظرفیت مازاد تولید همزمان با افزایش ریسک‌های ژئوپلیتیک در بازار نفت؛
۹. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد در هفته منتهی به ۱۵ آوریل ۲۰۲۲ ذخیره‌سازیهای بنزین در آمریکا با ۰/۷ میلیون بشکه کاهش به ۲۳۲/۴ میلیون بشکه رسید و ذخایر فرآورده‌های میان تقطیر نیز با ۲/۷ میلیون بشکه کاهش به ۱۱۸/۷ میلیون بشکه رسید.

تضعیف کننده:

۱. برداشت ۲۴۰ میلیون بشکه از ذخایر استراتژیک توسط آمریکا و کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی در طی شش ماه آینده؛
۲. پیش‌بینی کاهش رشد اقتصادی و کاهش رشد تقاضا برای نفت در سال ۲۰۲۲؛ در همین رابطه صندوق بین‌المللی پول در جدیدترین گزارش خود در پیش‌بینی خود از رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۲ به مقدار ۰/۸ درصد تجدید نظر نزولی کرد و آنرا ۳/۶ درصد اعلام کرد؛
۳. ادامه مذاکرات بین روسیه و اوکراین و احتمال توافق بین دو کشور؛
۴. تقویت ارزش دلار؛ شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۱۵ آوریل ۱۰۰/۱۱ بود که در هفته منتهی به ۲۲ آوریل به ۱۰۰/۷۹ رسید؛
۵. روند افزایشی تولید نفت خام آمریکا؛ بر اساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا در هفته منتهی به ۱۵ آوریل تولید نفت خام آمریکا ۱۱/۹ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به هفته قبل ۱۰۰ هزار بشکه در روز افزایش داشت؛
۶. اگرچه نگرانی نسبت شیوع موج‌های جدید ویروس کرونا به خصوص نوع جهش یافته آن موسوم به امیکرون و تاثیرگذاری آن بر روند در حال رشد تقاضای نفت کاهش یافته، اما به دلیل درگیری چین هنوز برخی نگرانیها در این مورد وجود دارد. مقام‌های شهر شانگهای گفته‌اند که با ادامه افزایش موارد ابتلا به کووید در پایتخت مالی چین، اقدامات جدیدی را برای کنترل شیوع کرونا اجرا می‌کنند، با اجرای این محدودیت‌های جدید، قرنطینه شهر شانگهای وارد هفته پنجم خود شده است؛
۷. جرمی پاول رئیس فدرال رزرو آمریکا اعلام کرد که فدرال رزرو آماده است در طی ماه‌های آینده نرخ بهره در آمریکا را با شدت بیشتری افزایش دهد؛
۸. در هفته منتهی به ۲۲ آوریل ۲۰۲۲ تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا با ۱ دکل افزایش نسبت به هفته قبل به ۵۴۹ دکل رسید؛
۹. در هفت روز منتهی به ۱۹ آوریل خالص وضعیت خرید بورس بازان در بازار نایمکس با ۵۳۳ قرارداد کاهش به ۲۰۶۷۸۴ قرارداد رسید؛
۱۰. علی‌رغم تحریمات گسترده علیه روسیه، به گزارش پلاتس بر اساس آمار منتشر شده توسط کپلر، صادرات نفت روسیه از طریق دریا به استثنای خط لوله CPC در سه هفته اول ماه آوریل کاهش زیادی نداشته است.

سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

تحریم‌های وضع شده علیه روسیه و تاثیر آن بر بخش نفت و گاز این کشور

مریم شهلائی

۱- مقدمه

بریتانیا اعلام کرده است محصولات مرتبط با حوزه انرژی روسیه را تا پایان سال به تدریج حذف خواهد کرد. شل اعلام کرده است که از تمامی فعالیت‌های خود در روسیه از جمله تاسیسات LNG ساحلین ۲ که ۲۷/۵ درصد از سهام آن را در اختیار دارد و نورد استریم ۲ خارج می‌شود. این شرکت همچنین در نظر دارد ۱۹/۷۵ درصد از سهام خود را در غول نفتی روسی Rosneft واگذار کند. این شرکت بزرگ انرژی قصد دارد که علاوه بر تغییر زنجیره تامین نفت خام، ایستگاه‌های خدمات، سوخت‌ها و روغن‌های هوانوردی خود را در روسیه تعطیل کند. با این حال دیگر کشورهای غربی، به‌ویژه اروپا که برای رفع نیازهای انرژی خود تا حد بسیار زیادی به نفت و گاز روسیه متکی هستند، به واسطه ترس از ممنوعیت عرضه گاز از سوی روسیه و سر به فلک کشیدن قیمت گاز در تردید بسیاری به سر می‌برند و موضع خود را صریح اعلام نکرده‌اند.

ب) اثر تحریم‌ها بر روی بخش نفت و گاز

در سه سال گذشته، مصرف گاز در اروپا بین نقطه‌ی اوج Bcm ۴۸۸ (۲۰۱۹) و پایین‌ترین مقدار Bcm ۴۷۱ (۲۰۲۰) در حال نوسان بوده است. در سال ۲۰۲۱ این رقم دوباره افزایش یافته و به مقدار Bcm ۴۸۰ بازگشته است. کاهش تولید گاز در اروپا منجر به وابستگی شدید این بازار به واردات شده است، به طوری که تقریباً ۸۵ درصد از حجم کل را بین سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۱ تشکیل می‌دهد.

قیمت‌های آتی گاز طبیعی اروپا پس از اظهارات دولت بایدن در جهت محدود کردن واردات نفت خام روسیه به شدت اوج گرفت که این امر شوک‌هایی به بازار کالا را به دنبال داشت. بعد از این اظهارات نفت برنت به سرعت تا ۱۳۷ دلار در هر بشکه افزایش یافت که پس از کاهش در سودهای معاملات در حدود ساعت ET ۳:۳۰ نزدیک به ۱۲۵ دلار در هر بشکه معامله شد. همچنین قیمت قراردادهای آتی گاز طبیعی اروپا در بورس تی‌تی‌اف هلند تا ۶۴ درصد افزایش یافت و به ۳۳۵ یورو در هر مگاوات ساعت رسید.

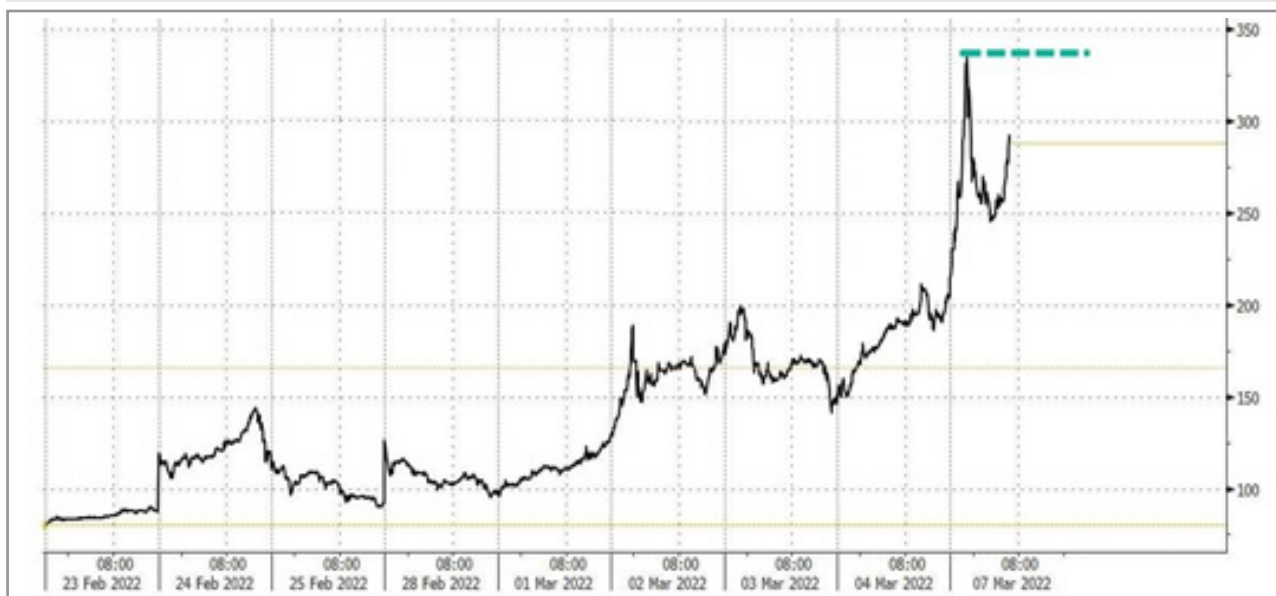
به دنبال منازعه میان روسیه و اوکراین، بازار جهانی انرژی و مهمتر از آن بازار گاز اروپا در وضعیت نااطمینانی بسیاری قرار دارد. این آشفتگی قیمت نفت را به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۰۸ رسانده است. ارزش روبل سقوط کرده، ریسک نکول اوراق قرضه افزایش یافته، بورس اوراق بهادار مسکو بسته شده است و نفت روسیه با تخفیف‌های بالاتری نسبت به برنت معامله می‌شود. به دنبال شروع این درگیری‌های نظامی علاوه بر جهش قیمت نفت و گاز، بحث‌های قابل توجهی در رابطه با پیامدهای سیاسی، اقتصادی و منطقه‌ای این اتفاق انجام شده است. سوالی که در این میان مطرح می‌شود این است که آیا این رخداد منجر به کاهش جزئی یا حتی توقف کامل جریان گاز از روسیه به اروپا می‌شود؟ بدون شک عکس العمل کشور روسیه در این زمینه بستگی به شدت تحریم‌های اروپا دارد که کدام بخش از اقتصاد روسیه را هدف قرار می‌دهد. در این گزارش به دنبال بررسی تحریم‌های وضع شده علیه روسیه و اثرات احتمالی این تحریم‌ها بر بخش نفت و گاز این کشور می‌پردازیم.

۲- ارزیابی گزارش: نکات محوری

الف) تحریم‌های وضع شده علیه روسیه

به دنبال حمله روسیه به اوکراین، رئیس‌جمهور آمریکا، مجموعه تحریم‌هایی را علیه روسیه اعلام کرده است. این اقدامات در جهت منع روسیه از تجارت با ارزهای اصلی مانند دلار، پوند، یورو وین و همچنین تحریم بانک‌ها و شرکت‌های دولتی این کشور است که حدود ۱ تریلیون دلار دارایی دارند. جو بایدن اعلام کرده است به دنبال ممنوعیت واردات نفت و گاز از روسیه می‌باشد. این کشور برای تامین انرژی خود وابستگی زیادی به روسیه ندارد. واردات نفت خام ایالات متحده آمریکا از روسیه در سال ۲۰۲۱ به طور متوسط ۲۰۹۰۰۰ بشکه در روز (۳ درصد از کل واردات نفت خام این کشور) بوده است. واشنگتن صادرات فناوری به پالایشگاه‌های روسیه و نورد استریم ۲ را که با هدف انتقال گاز از روسیه به آلمان می‌باشد را نیز تحریم کرده است.

نمودار ۱. قیمت آتی گاز طبیعی

Source: Gas Prices In Europe Skyrocket Again As Supply Risks Grow, Oil Price Magazine, 07March 2022.

توسعه گاز طبیعی مایع یا LNG را برعهده گرفته‌اند. اینکه بعد از خروج شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذاری، سرمایه و دانش فنی این پروژه‌ها از کجا تامین خواهد شد اکنون جای سوال دارد. عملیات وستوک که یکی از بزرگترین پروژه‌های نفتی که در یک منطقه وسیع شمالی و در حال توسعه است، ممکن است به دلیل تحریم‌های ایالات متحده و اتحادیه اروپا مختل شود. با این حال، آینده بلندمدت صنعت نفت و گاز روسیه که بخش بزرگی از بودجه دولت را تامین می‌کند، در ابهام به سر می‌برد. به عنوان مثال، چین یک شریک تجاری سرسخت است که تنها کسری از قیمت گاز طبیعی روسیه را که مشتریان کشورهای ثروتمند اروپایی مانند آلمان و ایتالیا اکنون می‌پردازند، پرداخت خواهد کرد. پیش‌بینی می‌شود در صورت اعمال تحریم‌های اروپا بر علیه بخش مالی روسیه، دولت روسیه با دستور توقف جزئی یا کامل انتقال گاز روسیه به اروپا پاسخ دهد. این امر نه تنها پیامدهای اقتصادی برای دولت روسیه، بلکه شرکت گازپروم خواهد داشت.

حجم مالیات روسیه بر نفت به شدت وابسته به مالیات بر تولید است. در حالی که در بخش گاز طبیعی، عکس این موضوع صادق است و وابسته به مالیات بر صادرات است. از ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۱، عوارض صادرات ۶۵ درصد از درآمدهای مالیاتی در بخش گاز را تشکیل می‌دهد. از دست دادن درآمدهای مالیاتی دولت تاثیرات مضاعفی به دنبال خواهد داشت، زیرا کاهش صادرات و درآمد حاصل از آن منجر به کاهش تولید و به تبع کاهش درآمد مالیاتی این کشور می‌شود.

نواک، معاون نخست وزیر روسیه، اظهار داشته است در صورت ممنوعیت نفت و گاز روسیه از سمت اروپا، بیش از یک سال طول می‌کشد اروپا جایگزینی برای واردات از روسیه پیدا کند و آنها ناچار خواهند بود قیمت‌های بسیار بالاتری را برای تامین آن بپردازند. وی بیان می‌کند در صورت ممنوعیت واردات انرژی توسط اروپاییان، روسیه به خوبی می‌داند که این حجم انرژی را به کجا صادر کند. همچنین وی بیان می‌کند که روسیه به طور کامل به تعهدات خود عمل خواهد کرد، مگر اینکه آلمان صدور گواهینامه نورد استریم ۲ را مسدود کند. در صورت اعمال ممنوعیت نورد استریم ۲، روسیه تصمیمی مشابه اتخاذ خواهد کرد و پمپاژ گاز از طریق نورد استریم ۱ را قطع می‌کند. بدون شک شرکت‌های روسی با گذشت زمان، جهت‌گیری گسترده‌ای از بازارهای اروپایی به سمت خریداران جدیدی در آسیا خصوصاً چین و سایر مناطقی که موضع‌گیری کمتری نسبت به جنگ در اوکراین دارند، خواهند داشت.

علاوه بر آن پس از آنکه شرکت‌های بزرگی همچون اکسون موبیل، بریتیش پترولیوم و شل حمله مسکو به اوکراین را محکوم کردند و متعهد شدند که به سرمایه‌گذاری‌های خود در روسیه پایان می‌دهند، آشفتگی در صنعت انرژی این کشور آغاز شده است.

تولید میداین وسیع نفتی سیبری غربی و سایر عملیات‌های قدیمی‌تر که روسیه را به عنوان یک تولیدکننده پیشرو در جهان برای دهه‌ها حفظ کرده‌است، رو به کاهش است. در گذشته، شرکت‌های غربی پروژه‌های دشواری مانند حفاری دریایی و

حمله به اوکراین تنها ۱/۵ تریلیون دلار بوده است که اقتصاد آن کشور کوچکتر از ایتالیا و تقریباً به اندازه ایالت نیویورک می باشد. تحریم های کوتاه مدت نفت روسیه می تواند تأثیر فاجعه باری داشته باشد. حتی اگر جنگ و تحریم های ناشی از آن به زودی به پایان برسد، روسیه بزرگترین بازار صادرات خود را از دست خواهد داد. اروپایی ها به خصوص انگلستان که به نفت روسیه وابسته نیست گام هایی را برای حفظ انرژی هسته ای، ساخت انرژی های تجدید پذیر و توسعه منابع هیدروژن برداشته اند. جنگ اوکراین این تلاش ها را سرعت خواهد داد و در عین حال پتانسیل صادرات هسته ای روسیه را حداقل به اروپا از بین می برد.

بدون شک اعمال تحریم ها اثرات چشمگیری را بر روی صنعت نفت و گاز روسیه خواهد داشت، به طوریکه پیش بینی می شود این کشور قادر نخواهد بود به طور با ثبات به تولید خود ادامه دهد.

۳- نقطه نظر کارشناسی مؤسسه

بعید به نظر می رسد که اثرات جنگ میان اوکراین و روسیه به اندازه شوک های نفتی که اقتصاد جهان را در دهه ۱۹۷۰ متلاطم کرد، فاجعه بار باشد. در دهه ۱۹۷۰، شوک وارده به اقتصاد جهانی از سمت قیمت کالاها بوده است. روسیه به عنوان یک تولیدکننده بزرگ نفتی تنها حدود ۱۱ درصد از تولید جهانی را تامین می کند، این در حالی است که تولیدکنندگان خلیج فارس یک سوم نفت جهان را در دهه ۱۹۷۰ استخراج می کردند. علاوه بر این، وابستگی اقتصاد جهان به نفت بسیار کمتر از گذشته است. «شدت» نفت (تعداد بشکه های نفت مصرف شده به ازای هر دلار واقعی تولید ناخالص داخلی) نصف آن چیزی است که در دهه ۱۹۷۰ بود.

تاکنون، تحریم هایی که اروپا علیه روسیه اعمال کرده است، آشکارا شامل صادرات نفت و گاز نمی شود. ایالات متحده واردات نفت از روسیه را ممنوع کرده است، اما این موضوع چندان اهمیتی برای این دو کشور ندارد، زیرا این دو کشور می توانند شرکای جدیدی را برای خود پیدا کنند و وابستگی زیادی در این حوزه به یکدیگر ندارند. با این حال، واکنش بازار انرژی به اتفاقات اخیر می تواند ناشی از نااطمینانی فزاینده از آینده این بازار باشد. ترس حاکم بر این بازار ناشی از اختلال های احتمالی در عرضه انرژی است که به دلیل تحریم های آتی دولت ها و یا «خودتحریمی» شرکت های انرژی جهانی به دلیل واکنش عمومی نسبت به خرید نفت خام روسیه، می باشد.

جدا از تأثیر بر درآمدهای دولت روسیه، گازپروم نیز با توجه به تفاوت چشمگیر بین درآمدهای حاصل از صادرات و درآمدهای ناشی از فروش داخلی، به شدت از کاهش صادرات به اروپا آسیب خواهد دید.

علیرغم قیمت پایین گاز در اروپا در سال ۲۰۲۰، درآمد گازپروم از صادرات به اروپا دو برابر درآمد داخلی این شرکت بوده است، در حالیکه در سال ۲۰۱۹ این نسبت حتی بزرگتر و حدود ۲/۵ برابر بوده است. این در حالی است که در سال های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ حجم فروش گازپروم به دو بازار (اروپا و روسیه) مشابه و صادرات آن مشمول ۳۰ درصد عوارض صادراتی بوده است. گازپروم در حال حاضر استراتژی تجاری مبنی بر عدم فروش حجم در بازار نقدی را دنبال می کند و تنها حجم هایی را که طرف های مقابل خود در قراردادهای بلندمدت معرفی می کنند تامین می کند. اگر دولت روسیه یک گام فراتر رود و دستور کاهش عرضه و یا قطع آن را دهد به این معنی است که گازپروم به تعهدات قراردادی بلندمدت خود عمل نمی کند. قطع همکاری با اروپا تنها به از دست دادن کوتاه مدت درآمدهای فروش و مالیات محدود نمی شود، بلکه شهرت گازپروم به عنوان یک تامین کننده قابل اعتماد نیز از بین خواهد رفت.

جدا از وابستگی شدید اروپا در تامین گاز به روسیه نباید فراموش کرد که مصرف گاز به شدت فصلی است. از اینرو پیش بینی می شود اروپا این فرصت را پیدا کند تا اقداماتی را در جهت کاهش آسیب و اثرات منفی این مناقشات پیدا کند. علاوه بر تحریم های مستقیم در بخش انرژی، صحبت هایی در رابطه با محدودیت احتمالی به منظور کاهش دسترسی روسیه به سیستم پرداخت سوئیفت وجود دارد که دریافت و پرداخت وجوه را برای گازپروم دشوار می کند. این امر خطر کاهش انتقال گاز از روسیه به اروپا را به میزان قابل توجهی افزایش می دهد. همچنین این تحریم ها عامل بازدارنده ای برای خریداران نفت خام روسیه است، زیرا کانال های بانکی و توانایی انجام تجارت با ارزهای بین المللی برای آنها محدود شده است.

اعمال تحریم ها از سمت اروپا نیاز به یکپارچگی بین کشورهای این منطقه دارد. با این حال، در میان کشورهای اروپایی، آلمان که وابستگی شدیدی در تامین انرژی خود به روسیه دارد، تمایلی به حمایت از هرگونه تحریم انرژی روسیه و محدودیت آن کشور در دسترسی به سیستم پرداخت سوئیفت از خود نشان نمی دهد.

روسیه سالانه ۳۰۰ میلیارد دلار از صادرات نفت با قیمت های فعلی بدست می آورد. کل تولید ناخالص داخلی روسیه قبل از

همچون شل و BP بدون در نظر گرفتن دقیق عواقب تصمیمات خود، اعلامیه‌هایی را در مورد میلیاردها دلار سرمایه‌گذاری انجام دهند. از طرفی دولت پوتین صنعت نفت را از نزدیک دنبال می‌کند و بعید است که به شرکت‌ها و مدیرانی که او را در یکی از سخت‌ترین لحظاته‌ش رها کردند بعد از این با مهربانی نگاه کند.

با این حال این سوال مطرح می‌شود که آیا شرکت‌های نفتی واقعاً آنجا را ترک خواهند کرد؟ آنها هنوز از دارایی‌های خود در روسیه چیزی را نفروخته‌اند و اگر ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه، تصمیم به توقف جنگ بگیرد، ممکن است آنها متقاعد شوند که نظر خود را تغییر دهند. از سوی دیگر، منطقی نیست که تصور شود شرکت‌های بزرگی

منابع:

- Gas Prices In Europe Skyrocket Again As Supply Risks Grow, Oil Price Magazine, 07 March 2022.
- Global economic effects of Russia's war on Ukraine, oxford economics, 01 march 2022
- Oil on Boil: the Russia-Ukraine Crises, Refinitiv Oil Research – February 2022
- Quarterly Gas Review: Impact of Conflict in Ukraine and the Short-Term Gas Markets, The Oxford Institute for Energy, February 2022
- Rising Gas Prices Have Drivers Asking, 'Is This for Real?', The New York Times, 08 March 2022.
- Russia's Invasion Of Ukraine Is A Catastrophe For Its Oil Industry, Oil Price Magazine, 21 March 2022.

محیط زیست و فناوری

گذار انرژی: صنعت نفت و گاز بر سر یک دوراهی

پیمان نیلچی پور، اعظم محمد باقری

مقدمه

چالش روبه‌رو هستند. با وجود لزوم همراهی این شرکت‌ها با ESG جهت کاهش انتشار و پیش‌بینی‌هایی که نشان از رسیدن جهان به نقطه‌ی اوج تقاضای نفت دارد، رکود ناشی از همه‌گیری کرونا افق بازار را با وخامت بیشتر مواجه کرده است. با افزایش تقاضا برای گزینه‌های پایدارتر انرژی از سوی بسیاری از مصرف‌کنندگان و سیاست‌گذاران و لزوم اخذ گواهی ESG برای ادامه‌ی فعالیت شرکت‌ها، اکنون زمان تغییر فرارسیده است. سطح تغییرات یک شرکت بستگی به عوامل مختلفی از جمله ارزیابی کسب و کار اصلی شرکت، میزان توانمندی‌ها و دسترسی آن به منابع، فرصت‌های تجاری موفق برای ورود به کسب و کارها یا انجام پروژه‌های کم‌کربن و سرمایه‌گذاری دارد که از تغییرات راهبردی در مدل‌های کسب و کار شرکت حمایت کنند.

همه‌گیری کرونا موجب شده است که شرکت‌ها و سایر سازمان‌ها عملکرد خود در زمینه دورنمای موضوعات «محیط زیستی، اجتماعی و حاکمیتی» (ESG)^۱ را مورد بررسی بیشتری قرار دهند. در شرایطی که تغییر آب و هوا به یکی از موضوعات مهم در سطح جهان و در تمامی بخش‌ها تبدیل شده است، بطور ویژه، از صنعت نفت و گاز انتظار می‌رود که به منظور کاهش سطوح جهانی کربن و تغییر مدل‌های کسب و کار خود پیشگام شده و با فراهم کردن منابع جایگزین انرژی در مسیر انتشار خالص صفر گام بردارد. شرکت‌های بزرگ نفتی، با در اختیار داشتن منابع قابل توجه، پیشرفت‌های زیادی در این زمینه داشته‌اند، در حالی که شرکت‌های کوچک‌تر برای تعیین راهبرد دست‌یابی به اهداف کم‌کربن خود با

شکل ۱. استفاده از توربین‌های بادی برای تأمین نیروی حفاری و فرکینگ

رقابت‌پذیری شرکت‌های کوچک و متوسط نفت و گاز خواهد شد؟ چه کوچک یا عظیم و یا مستقل، صنعت نفت و گاز همچنان شاهد تغییرات بزرگی خواهد بود و شرکت‌هایی در این گذار پابرجا می‌مانند که قادر به سامان دهی محیط کسب و کار تجاری و سازگاری با اهداف آن باشند.

با توجه به این مهم چندین سؤال مطرح است؛ آیا شرکت‌های کوچک‌تر خواهان و قادر به آن هستند که برای سازگاری با گذار انرژی در پروژه‌هایی سرمایه‌گذاری کنند که ممکن است بازگشت سرمایه‌ای نداشته باشند و با ورود به آن‌ها نتوانند در بازار نفت و گاز دوام بیاورند؟ آیا این شرایط منجر به از دست رفتن درآمد پایدار و عدم

1. Environmental, social and governance.

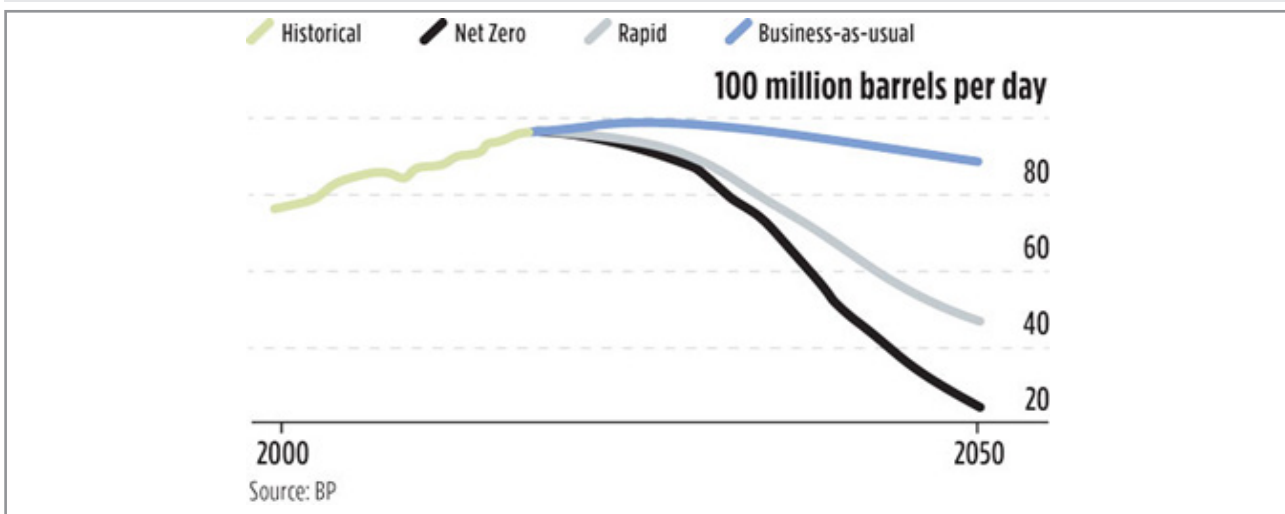
صنعت نفت و گاز بر سر یک دوراهی

واقعیت این است که دورنمای صنعت نفت و گاز دائماً در حال تغییر است. واکنش دنیا به همه‌گیری کرونا و وقفه‌ی ناشی از آن در حمل و نقل، تغییرات سریعی در تقاضای نفت و فرآورده‌های آن ایجاد کرد که منجر به ایجاد مازاد تأمین سوخت شده و برای اولین بار آینده نفت را با ابهام زیادی مواجه نمود. سیاست‌گذاران و عموم جامعه با آگاهی از نیاز مبرم به انرژی و آموخته‌های فراوان در مورد تأثیر نفت بر اقتصاد جهانی، با تمرکز بر فناوری سبز و منابع تجدیدپذیر و با هدف کاهش و حذف رد پای کربن از سوخت‌های فسیلی بر ایجاد تنوع در منابع تأمین انرژی پافشاری می‌کنند. این نشان می‌دهد که اکنون جهان در شرایطی است که رویارویی با چالش‌های انرژی در آن مستلزم تغییر جهتی بزرگ در طرز تفکر و رفتارها است و این تغییرات بر تولیدکنندگان و فعالان بازار نفت و شرکت‌هایی که به آن‌ها خدمات ارائه می‌کنند، در تمام سطوح صنعت تأثیر می‌گذارد. از اینرو از شرکت‌های نفت و گاز انتظار می‌رود که خود در این جنبش انرژی سبز مشارکت کنند و این امر با پافشاری سرمایه‌گذاران، کارکنان این بخش، سیاست‌گذاران و سازمان‌های غیردولتی که به دنبال تضمین انرژی پایدار با اثرات محدود آب و هوایی هستند، میسر می‌شود.

گذار انرژی و اوج تقاضای جهانی نفت

به طور سنتی، تولیدکنندگان نفت و گاز بر اساس نرخ تولید و کیفیت کالایی که به بازار عرضه می‌کنند ارزش دارایی‌ها را بومی سازی می‌کنند. تأمین محصولات نفتی برای مصرف‌کنندگان، فعالیتی پرهزینه است که در آن بازگشت سرمایه و ایجاد درآمد برای شرکت و سرمایه‌گذاران مستلزم تمرکز بیشتر در سرتاسر زنجیره‌ی ارزش است. بسیاری از منابع از جمله شرکت بی پی (BP) بر این عقیده هستند که جهان به نقطه‌ی اوج تقاضا برای نفت خام رسیده است. این اعلام نظرها تنها از سمت منابع تأمین صورت نگرفته، بلکه بخش تقاضا نیز که متقاضی نفت خام به عنوان یک منبع انرژی است، بر همین باور است. در تمام سناریوهای انتشار (خالص صفر، کاهش سریع و ادامه روند موجود)، تقاضای نفت در حال رسیدن به نقطه‌ی اوج خود است و مصرف‌کننده‌ها به طور فزاینده‌ای در حال روی آوردن به گزینه‌های انرژی با انتشار پایین و دارای ثبات قیمت هستند.

نمودار ۱. تقاضای جهانی نفت در سه سناریوی انتشار

در حال حاضر برخی از بخش‌های صنعت نفت در تلاش‌اند تا انتشار گازهای گلخانه‌ای را کاهش دهند، کارایی تولید را افزایش دهند، منابع تأمین انرژی تجهیزات خود را جایگزین کنند و فناوری‌های دیجیتال جدید را برای نظارت، بهبود عملیات، حفاظت و نگهداری مورد استفاده قرار دهند. برای تحقق این هدف، هر چند قدم‌های بزرگی برداشته شده است، اما هنوز اقدامات بسیاری برای رسیدن به سطوح مورد انتظار کربن زدایی و رسیدن به حد انتشار خالص صفر و نیز دستیابی به یک مدل کسب و کار پایدار در این صنعت باقی مانده است. از اینرو چالش

اصلی تولیدکنندگان نفت و گاز حول محور کاهش انتشار کربن، اکتفا به تقاضای نفت و حفظ پایداری اقتصادی قرار دارد. بطور کلی کربن‌زدایی مستلزم سطح جدیدی از تلاش‌ها است که نیازمند زمان، منابع و سرمایه است. شرکت‌های بزرگ نفتی با سرمایه‌ها و منابع عظیم، میلیارد‌ها دلار برای توسعه‌ی فناوری‌ها و اجرای راهبردهای کاهش انتشار خود هزینه کرده‌اند تا به بهترین نحو از نقطه‌ی عطف این صنعت عبور کنند. در این میان تولیدکنندگان کوچک‌تر که از منابع کمتری برخوردار هستند باید از راهبردهای دیگری برای گذار انرژی و کربن‌زدایی استفاده کنند.

تأثیر ESG در نحوه سرمایه‌گذاری‌ها

کلیه شرکت‌های نفت و گاز به این باور رسیده‌اند که اتخاذ سیاست‌ها، اقدامات و عملکردهای بزرگ در موضوعات پراهمیت ESG، نقش مستقیم در حفظ دارایی‌ها و تأمین مالی آن‌ها ایفا می‌کند. با تمرکز انتظارات عمومی بر پایداری، تعهدپذیری و مدیریت مؤثر سیستم‌های مالی، ESG در طرز نگرش شرکت‌ها رسوخ می‌کند. یک شرکت باید نشان دهد که برای محیط‌زیست ارزش قائل است، آگاهانه به صورت اجتماعی رفتار می‌کند، صلاح اجتماعی را می‌پذیرد و رهبری شرکت برای ایجاد تغییرات مثبت تأثیرگذار به شکلی مسئولیت‌پذیر عمل می‌کند. امروزه، عملکرد ESG تأثیر به‌سزایی در اتخاذ راهبردهای سرمایه‌گذاری دارد. این شرایط تا حدودی به واسطه فشاری است که از سوی فعالان حوزه محیط‌زیست بر شرکت‌های سرمایه‌گذاری آورده می‌شود و تا حدودی نیز به دلیل تغییر در ایجاد مزیت رقابتی به واسطه‌ی عملکرد ESG است. انتظار می‌رود شرکت‌ها در سراسر بخش‌ها نشان دهند در خصوص تغییرات آب و هوایی، در راهبردها، سرمایه‌گذاری‌های عملیاتی و تصمیم‌گیری‌های خود چگونه به مخاطرات آب و هوایی می‌پردازند.

دورنمای بازار و نگرانی‌ها در خصوص تغییرات آب و هوا، موجب شده است که دیدگاه‌های منفی نسبت به بخش نفت و گاز افزایش یابد. از اینرو نحوه مدیریت شرکت‌های نفت و گاز در مواجهه با ریسک‌های آب و هوایی به موضوع مهمی بویژه در ارتباط با مباحث ESG تبدیل شده و این ملاحظات بر توصیه‌ها، عضویت در صندوق‌ها، تعیین شاخص‌ها و رأی‌گیری در مجامع بین‌المللی اثر گذاشته است.

تحلیل تصمیم، مدل‌سازی کسب‌وکار و شناخت فرصت‌ها

تغییرات اجتماعی، نظارت فزاینده‌ی دولتی، نوسانات قیمت نفت و پیش‌بینی کاهش تقاضا، تولیدکنندگان نفت و گاز را وادار ساخته تا بین‌ادامه کار در فضای سنتی اکتشاف و تولید (E&P) یا تبدیل شدن به یک بازیگر با تنوع بیشتر محصولات انرژی یکی را انتخاب کنند. عوامل زیادی از جمله تعریف و تعیین کسب‌وکار اصلی شرکت، برآورد میزان دسترسی به منابع و توانمندی شرکت در جذب این منابع، ارزیابی فرصت‌های ورود به کسب‌وکارهای کم‌کربن و مدیریت انتظارات سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان بر تحلیل تصمیم، مدل‌سازی کسب‌وکار و شناخت فرصت‌ها برای تعیین مسیر پیشرفت یک شرکت تأثیر می‌گذارند.

کسب‌وکار اصلی یک شرکت، موفقیت حال و آینده‌ی آن را از طریق جهت‌دهی پیوسته و تأمین مالی پایدار تضمین می‌کند. زیرا در زمان بروز یک چالش، آنها می‌توانند به کسب‌وکار اصلی خود باز گردند. یک شرکت با هر مقیاسی، باید توان اصلی و میزان پایداری خود را در طولانی‌مدت ارزیابی کند. شرکت‌ها باید این کار را پیش

از تصمیم‌گیری در مورد لزوم اعمال تغییرات راهبردی برای تأمین نیازهای انرژی در آینده انجام دهند.

هم‌زمان با آن که شرکت‌های بزرگ‌تر اکتشاف و تولید، راه‌حل‌های مبتنی بر انرژی پاک را برمی‌گزینند و سوخت‌های کم‌کربن تر را به سبب انرژی خود می‌افزایند، بسیاری از تولیدکنندگان کوچک‌تر، حداقل در کوتاه‌مدت، همچنان مدل سنتی اکتشاف و تولید را ادامه می‌دهند. از طرفی فضای سنتی اکتشاف و تولید ریسک کاهش تقاضای نفت در بازار و محیط‌کربن صفر را در پیش دارد و لذا پیش از تصمیم‌گیری در خصوص تغییر مسیر از عملیات سنتی اکتشاف و تولید باید تمامی این ملاحظات در نظر گرفته شود.

گذار از مدل سنتی اکتشاف و تولید مستلزم تأمین منابع مالی و توانمندی اجرایی است. شرکت‌های نفتی بین‌المللی از مزیت اقتصاد بزرگ مقیاس (صرفه‌ی اقتصادی حاصل از تولید انبوه) و جریان نقدینگی بیشتر برای تأمین منابع مالی برای انجام پروژه‌های پایداری برخوردارند. با این وجود، تأمین منابع مالی برای ESG و سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های متعهد به ESG و نیز انجام پروژه‌های پایداری فرصتی برای شرکت‌های کوچک اکتشاف و تولید است تا در صورت برخورداری از یک مدل کسب‌وکار قوی بتوانند به تأمین منابع مالی و تصمیم‌گیری در خصوص گذار انرژی بپردازند. ایجاد توازن میان هزینه‌های سرمایه‌ای برای انجام پروژه‌های پایداری و ESG و درآمدهای حاصل از این پروژه‌ها نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌ها ایفا خواهد کرد.

طی چند سال اخیر توانمندی و تجربه‌ی صنعت نفت و گاز به واسطه‌ی کاهش نیروی کار، بازنشستگی‌ها و ترک خدمت کارکنان صنعت به دلیل طبیعت ادواری این کسب‌وکار، کاهش یافته است. برآورد توانمندی شرکت و موجودی منابع آن برای موفقیت به‌عنوان یک شرکت سنتی اکتشاف و تولید بسیار مهم است و مهم‌تر از آن زمانی است که شرکت تصمیم به گذار از مدل کسب‌وکار بگیرد. می‌توان از طریق به‌کارگیری پیمانکاران ثالث و مشاوران مدیریتی با تجربه و دارای دانش در تمام زمینه‌های محیط اکتشاف و تولید از حمایت‌های لازم برخوردار شد.

در زمینه فرصت‌های کسب و کار، شرکت‌های اکتشاف و تولید کوچک‌تر می‌توانند به فعالیت‌های کاهش انتشار مستقیم ناشی از عملیات بپردازند که معمولاً با هزینه پایین‌تر انجام می‌شود و برای کاهش انتشارات غیر مستقیم ناشی از منابع تأمین انرژی مورد نیاز عملیات و همچنین انتشارات غیر مستقیم ایجاد شده توسط تأمین‌کنندگان و مشتریان، هدف‌گذاری کنند و همچنان مدل کسب‌وکار سنتی خود را ادامه دهند. شرکت‌های مستقل بزرگ‌تر می‌توانند راه‌های ممکن گذار به گزینه‌های انرژی سبز را در پیش بگیرند. بهره‌گیری از انرژی‌های خورشیدی و بادی با استفاده از منابع مالی مختص ESG جهت حمایت و تشویق

نتیجه گیری

شرکت‌های کوچک و متوسط که با چالش‌ها و تصمیم‌گیری‌های گسترده‌ای در این دوران روبه‌رو هستند باید مشخص کنند که تغییرات لازم برای گذار به یک مدل کسب‌وکار جدید را در دستور کار خود دارند یا خیر. این انتخاب هنوز برای آن‌ها وجود دارد که تنها بر تنظیم و تطبیق مدل موجود تمرکز کنند، بدون این‌که نیاز باشد به شکل قابل‌توجهی تغییر جهت دهند. این تصمیم همیشه دشوار بوده و همچنان نیز دشوار خواهد بود.

شرکت‌هایی که در حال ارزیابی تغییر جهت بنیادی در جهت‌گیری‌های راهبردی خود هستند قطعاً برای ارزیابی گزینه‌ها، انجام مجموعه‌ای از اقدامات احتمالی و شناسایی تعاملات باید از یک مشاور ثالث بی‌طرف، مطلع و برخوردار از دانش بهره‌مند باشند. با این روش، منابع قدرتمند شرکتی بر کسب‌وکار اصلی شرکت تمرکز خواهند یافت، درحالی‌که هم‌زمان مشارکت در فرایند تصمیم‌گیری و تعامل در تعیین راهبرد نیز صورت خواهد پذیرفت. بدین ترتیب شرکت‌هایی که این تغییرات را می‌پذیرند و اقدامات مناسب را در خصوص آن انجام می‌دهند، قطعاً از یک مزیت راهبردی نسبت به آن‌ها که از این تغییرات جا می‌مانند برخوردار خواهند شد.

منبع:

<https://worldoil.com/magazine/2022/march-2022/special-focus-sustainability/energy-transition-oil-and-gas-industry-at-a-crossroads>

سرمایه‌گذاری‌های تجاری پایدار می‌تواند یک نمونه مناسب در این زمینه باشد.

البته شرکت‌های بزرگ نفتی متعددی که در هم ادغام شده‌اند در حال گذار به مدل کسب‌وکاری هستند که شامل بهره‌مندی از منابع انرژی مختلف از جمله انرژی‌های بادی، خورشیدی، برق آبی، هیدروژنی و دیگر منابع انرژی سبز می‌شود. این شرکت‌ها همچنین برای عبور از این گذار به دنبال مدل‌های کسب‌وکاری هستند که فرصت‌های دستیابی به انتشار منفی کربن، از جمله از طریق فناوری جذب، جداسازی و ذخیره‌ی کربن را برای آن‌ها مهیا می‌کند. عامل مهم در تصمیم‌گیری برای این گذار سطح نقش شرکت‌ها و میزان اشتیاق آن‌ها به سرمایه‌گذاری در این حوزه است.

امروزه تعامل با ذی‌نفعان مهم ESG و مسائل مربوط به پایداری بسیار پراهمیت است. شرکت‌های برتر نفت و گاز برای مدتی طولانی، در تعامل با سرمایه‌گذاران، جوامع و ذی‌نفعان دیگر فعال عمل کرده‌اند و موفقیت‌های خود در زمینه‌ی کاهش انتشار و پیشرفت‌های خود به سوی آینده‌ی کم‌کربن را نشان داده‌اند. همچنین هر چند شرکت‌های اکتشاف و تولید کوچک و متوسط در گذشته در کاهش انتشار، پایبندی به محیط‌زیست، ایجاد امنیت و تعامل با جامعه فعال بوده‌اند اما در برقراری ارتباط با سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان دیگر همیشه خوب عمل نکرده‌اند. باید بین شرکت‌ها و ذی‌نفعان‌شان اتحاد و هم‌راستایی ایجاد شود تا این اطمینان به وجود آید که تصمیمات مرتبط با راهبردهای کسب‌وکار انتظارات موردنظر را برآورده می‌سازد.

موسسه مطالعات بین المللی انرژی